

DA

DA

DA

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 19.12.2006
KOM(2006) 814 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

Tredje overvågningsrapport om strukturomlægninger i stålsektoren i Den Tjekkiske Republik og Polen

1. INDLEDNING

I denne rapport beskrives de fremskridt, de tjekkiske og polske stålvirksomheder har gjort i omstruktureringen af deres aktiviteter set i forhold til de krav, der er fastsat i de specifikke kapitler i tiltrædelsestraktaten. Som følge af den nationale og internationale udvikling i økonomierne stod den tjekkiske og polske stålindustri over for store udfordringer i 2005, idet både salget og priserne faldt i forhold til det foregående år. Trods denne tendens lykkedes det virksomheder i begge lande at nå op på et rimeligt niveau af indtjening, men det er nødvendigt at fortsætte bestræbelserne på at gennemføre omstrukturingsprocessen fuldt ud for at give stålværkerne mulighed for at nå frem til en vedvarende rentabilitet.

Der blev forhandlet overgangsperioder mellem EU og Tjekkiet og Polen for at give deres stålværker mulighed for at afslutte deres omstrukturering og fulde integration i det indre marked. Denne foranstaltning var nødvendig for at give de nye medlemsstater mulighed for at yde den nødvendige finansielle støtte for at sikre, at støttemodtagerne kunne blive rentable på længere sigt. Denne undtagelse fra de generelle regler om statsstøtte er betinget af, at både de respektive regeringer og de enkelte virksomheder opfylder visse krav. Disse krav er fastsat i protokoller, der indgår i tiltrædelsestraktaten, idet *protokol 2*¹ vedrører strukturomlægningen af den tjekkiske stålindustri, mens *protokol 8*² vedrører strukturomlægningen af den polske stålindustri.

Omstrukturingsperiodens varighed er begrænset til den 31. december 2006, hvor alle virksomhederne skal være rentable. I protokollerne er der ligeledes fastlagt detaljerede bestemmelser vedrørende kontrol af og rapporter om disse forpligtelser, bl.a. at Kommissionen aflægger rapport til Rådet.

Den 7. juli 2004 godkendte Kommissionen sin første overvågningsrapport om strukturomlægninger i stålsektoren i Den Tjekkiske Republik og Polen for 2003³. I denne rapport konstaterede Kommissionen forsinkelser i strukturomlægningsprocessen, især i forbindelse med investeringer. Kommissionen anbefalede begge lande at udnytte de gunstige markedsvilkår og at fremskynde strukturomlægningsprocessen i de kommende år, således at de pågældende virksomheder kunne være rentable, når strukturomlægningsperioden var afsluttet.

I sin anden overvågningsrapport, som blev godkendt den 3. august 2005⁴, konstaterede Kommissionen, at de fleste støttemodtagere havde opnået bedre resultater, som hovedsagelig var en følge af tydeligt forbedrede betingelser på markedet. Samtidig understregede den dog, at ikke alle støttemodtagerne havde været i stand til at drage den fulde nytte af de usædvanligt gunstige betingelser på markedet og ikke havde gennemført de krævede omstrukturingsforanstaltninger, hvilket medførte, at de fortsat ikke levede op til forventningerne og derfor måske ikke kunne nå at blive rentable inden omstrukturingsperiodens udløb.

¹ EUT L 236 af 23.9.2003, s. 934.

² EUT L 236 af 23.9.2003, s. 948.

³ KOM(2004)443 endelig.

⁴ KOM(2005)359 endelig.

Kommissionen opfordrede både støttemodtagerne og myndighederne til alvorligt at overveje dens henstillinger.

Denne tredje overvågningsrapport beskriver de fremskridt, der blev gjort i 2005, og nogle tendenser i 2006. Den indeholder følgende:

- en beskrivelse af udviklingen på det globale stålmarked, som danner baggrund for omstruktureringen
- en landespecifik rapport om de vigtigste tilsynsresultater vedrørende statsstøtte og de vigtigste omstrukturingskriterier som fastsat i bilagene til protokollerne (indskrænkning af kapaciteten, investeringer, produktivitet, omkostninger og rentabilitet). Dette kapitel indeholder også en henvisning til de beslutninger, Kommissionen har vedtaget over for støttemodtagere inden for rammerne af EU's konkurrencelovgivning
- konklusioner og henstillinger vedrørende foranstaltninger, der skal træffes, og den nødvendige opfølgning vedrørende støttemodtagere, for at de kan blive rentable inden udgangen af omstrukturingsperioden.

Kommissionen vil udarbejde en statusrapport til Rådet i 2007 over de fremskridt, der er sket i 2006. Den endelige rapport vil også omfatte en generel vurdering af de resultater, der er opnået i løbet af strukturomlægningsprocessen (2003-2006).

2. UDVIKLINGEN PÅ DET GLOBALE STÅLMARKED⁵

Strukturomlægningsprocessen i stålindustrien påvirkes af en række faktorer, herunder de foranstaltninger, virksomhederne og de offentlige myndigheder har truffet, den generelle økonomiske udvikling og markedssituationen. En god forståelse af disse elementer er derfor nødvendig for at vurdere, hvordan støttemodtagerne i Tjekkiet og Polen klarer sig. Der gives en oversigt over de grundlæggende forudsætninger for udviklingen på det globale stålmarked i det følgende.

På det internationale stålmarked fortsatte den høje ekspansionsrate, der blev iagttaget i 2004, i visse regioner også i 2005. En vækst i produktionen uden sidestykke i Kina, men også i Indien, gav en stigning i verdensproduktionen af stål på 6 % op til 1 129 mia. tons i 2005. I EU gik produktionen imidlertid efter en let stigning i første kvartal af 2005 tilbage som følge af faldende efterspørgsel, og årets produktion af råstål på 186 mio. tons repræsenterede et fald på 3,2 % i forhold til 2004.

Dette afspejler den vigende efterspørgsel på EU's marked i 2005, som hovedsagelig skyldtes faktorer vedrørende lagercyklen og en oprindelig rigelig forsyning. Som følge af tilbagegangen i stålproducenternes udbud i EU blev lagrene mindre, hvilket bidrog til, at priserne på stålprodukter kunne opretholdes.

I 2005 nåede stålimporten i EU op på 26 mio. tons, hvilket var omtrent det samme som året før, men med et fald i andet halvår som følge af vigende priser. EU's

⁵ Kilder: IISI og Eurostat.

vigtigste leverandører var fortsat Rusland fulgt af Ukraine og Tyrkiet, mens Kina rykkede op på fjerdepladsen. EU's ståleksport nåede op på 31,7 mio. tons, hvilket var en stigning på 6 % i forhold til 2004. Denne stigning blev til dels understøttet af et midlertidigt fald i euroens værdi i forhold til den amerikanske dollar. Eksporten til Kina, som er EU's tredjestørste eksportmarked, faldt med 3 % i 2005, en tendens, der blev stadig stærkere og nåede op på et fald på 31 % i det første kvartal af 2006.

I det første kvartal af 2006 var der imidlertid en opadgående tendens i stålproduktionen i EU, som afspejlede en positiv udvikling i EU's økonomi, som blev støttet af intern efterspørgsel og investeringer. Det synlige stålforbrug, som faldt med 4,6 % i 2005, forventes at stige med 4 % i 2006. Stålpriserne steg igen i første kvartal af 2006 på grund af højere omkostninger på råstofferne og en øget efterspørgsel fra de vigtigste stålforbrugende sektorer.

I 2005 var der en tydelig forskel på det tidligere EU 15's og de nye medlemsstaters resultater: mens stålproduktionen i EU 15 faldt med 1,9 % i forhold til året før, var faldet i produktionen langt større i de nye medlemsstater, nemlig 12 % for de tjekkiske og 18,7 % for de polske stålværker. Denne situation skal dog ses i lyset af den voldsomme stigning i stålproduktionen i begge lande i 2004, de oprindelig meget omfattende lagerbeholdninger og et fald i efterspørgslen i første halvdel af 2005. Visse nøgletal for det tjekkiske og polske stålmarked gives i bilaget, tabel 1 A, 1 B og 2.

Trods denne negative udvikling forblev de tjekkiske og polske stålværkers driftsoverskud høj, og virksomhederne var generelt i stand til at nedbringe deres gæld og fremskynde investeringerne. Denne opadgående tendens forventes at fortsætte i 2006. De seneste økonomiske og industrielle oversigter for 2006 tyder på, at den forventede bedring af økonomien og de stålforbrugende sektorer kunne give anledning til en yderligere forbedring af betingelserne på stålmarkedet i EU.

3. RESULTATERNE AF OVERVÅGNINGSPROGRAMMERNE FOR TJEKKIET OG POLEN

3.1. Tjekkiet

Oplysninger fra forskellige kilder viser, at Tjekkiet i alt tildelte den nationale stålsektor 8 166 mio. CZK (256,6 mio. EUR⁶) i støtte til omstruktureringen, hvilket svarer til ca. 58 % af det loft på 14 147 mio. CZK, der er fastsat i protokol 2. Den uafhængige vurdering viser, at der i den dækkede periode ikke blev bevilget yderligere støtte til omstrukturering i den tjekkiske stålsektor efter den 31. december 2003. Kommissionen konkluderer på dette grundlag, at kravet om ikke at overskride et maksimumbeløb i statsstøtte til de virksomheder, der er opført i bilag 1 til protokol 2, er opfyldt. De virksomheder, som fik tildelt statsstøtte, var Mittal Steel Ostrava (MSO - tidligere Nova Hut), Valcony Plechu Fridek-Mystek (VPFM) og Vitkovice Steel (VS).

⁶ Vekselkurs CZK/EUR 32,329 (gennemsnit for december 2003).

I spørgsmålet om investeringer fokuserer den uafhængige vurdering af de fremskridt, der er gjort i gennemførelsen af omstruktureringsforanstaltningerne, på det generelt lave udgiftsniveau og især forsinkelsen af visse vigtige investeringer, som er væsentlige for støttemodtagernes muligheder for at reducere omkostningerne og gennemføre en overgang til højere merværdi. Vurderingen viser imidlertid, at gennemførelsen af investeringsplanerne skrider hurtigere frem hen mod årets slutning, og denne tendens forventes at fortsætte. I mellemtiden har støttemodtagerne overvundet de vigtigste kilder til forsinkelse, som er den tøvende privatiseringsproces og vanskelighederne ved at skaffe de nødvendige lån, og virksomhederne forventes derfor at kunne foretage de fleste af de planlagte investeringer inden udgangen af omstruktureringsperioden, dog med undtagelse af VPFM, som der redegøres nærmere for nedenfor.

Den tjekkiske regering gennemførte sin plan for privatisering af VS, som bestod i først at sælge aktierne i OSINEK til VS og derefter udskrive et offentligt udbud. I juli godkendte regeringen salget af VS til Mastercraft Ltd., som ejes af den russiske stål- og minekoncern Evraz Holding. Denne privatisering blev afsluttet med overførsel af aktierne i november 2005.

I 2005 afsluttede de tjekkiske myndigheder også privatiseringen af VPFM, som endte med, at virksomheden blev fuldt integreret i MSO. Integrationen trådte formelt i kraft i andet kvartal af 2006. VPFM ajourførte også sin forretningsplan for at tilpasse den til den nye industristruktur inden for MSO og for at kunne leve op til de nye krav på markedet.

Anvendelsen af Kommissionens krav om rentabilitet viser, at driftsresultaterne for VPFM ligger under det forventede, og at virksomheden ikke under normale markedsbetingelser ville blive rentabel før udgangen af 2007. Dette skyldes en forsinkelse på 18 måneder af afslutningen af privatiseringen af VPFM, som er årsag til, at gennemførelsen af omstruktureringsforanstaltningerne halter bagefter. Da denne virksomhed imidlertid nu er fuldt integreret i MSO, er Kommissionen gået ind på, at dens finansielle resultater ikke længere behøver at blive vurderet separat. Den uafhængige vurdering konkluderer på dette grundlag, at den integrerede virksomhed MSO har en fuldt ud tilfredsstillende driftsmargin og uden betænkelighed af nogen art kan anses for rentabel.

I spørgsmålet om ændring af kapaciteten, som fastslået i den foregående rapport, og i henhold til artikel 12 i protokol 2, besluttede Kommissionen ikke at modsætte sig udsættelsen af den definitive lukning af varmvalseværk nr. 1 og nr. 2 under VPFM⁷ (70 000 tons) på 6 måneder indtil den 30. juni 2006 med standsning af produktionen den 31. december 2005. Den uafhængige vurdering viser, at støttemodtageren har respekteret kravet om standsning af produktionen, og at der forberedes en plan for nedlæggelsen.

De tjekkiske myndigheder meddelte også ved udgangen af 2005 Kommissionen de tekniske detaljer i den krævede indskrænkning af kapaciteten i MSO. Virksomheden planlægger at nå den indskrænkning af kapaciteten, der er fastsat i protokol 2 (270 000 tons), gennem en større reparation af dets valseværk for svære profiler i

⁷ Beslutning af 2.3.2005, EUT af 16.07.2005 C176/12.

stedet for en investering i nye anlæg. MSO reviderede også sine investeringsplaner og oversendte de nye planer til Kommissionen til godkendelse, som for nylig blev bekræftet⁸.

Kommissionen anbefaler generelt de tjekkiske virksomheder at fortsætte deres indsats for at omstrukturere deres produktionsanlæg med hovedvægten på produktionsfremmende og energieffektive investeringer, ændring af arbejdsmetoder og forøget produktivitet.

3.2. Polen

Ifølge de oplysninger, som Kommissionen råder over, opfylder Polen for så vidt angår de virksomheder, der er anført i bilag 1 til protokol 8, de forpligtelser, der er fastsat i protokollen med hensyn til statsstøtte, idet støtten ligger under det fastsatte loft. I perioden 1997-2003 bevilgede Polen i alt 2 750 mio. PLN (590 mio. EUR)⁹, hvilket er ca. 80 % af det loft på 3 387 mio. PLN, der er fastsat i protokollen. Statsstøtte kunne i henhold til protokollen tildeles følgende virksomheder: Mittal Steel Poland (MSP - tidligere Polskie Huty Stali/PHS), Huta Bankowa, Huta Buczek, Arcelor Huta Warszawa (AHW - tidligere Huta Lucchini-Warszawa), Huta Labędy og Huta Pokój¹⁰. Ifølge protokollen kunne der ikke ydes yderligere statsstøtte til den polske stålsektor efter den 31. december 2003. Efter de oplysninger, Kommissionen har fået stillet til rådighed indtil dato, er dette krav opfyldt. For så vidt angår driften af Technology Buczek forsøger Kommissionen i øjeblikket at få overblik over visse udestående tvivlsspørgsmål gennem en formel undersøgelsesprocedure i henhold til artikel 88, stk. 2¹¹.

For Huta Czestochowa, som ikke var opført på listen over støttemodtagere i bilag 1 til protokol 8, og som i det polske nationale omstrukturingsprogram, der blev godkendt i 2003, blev anset for at være konkurs, indledte Kommissionen en undersøgelse af ulovligt tildelt statsstøtte og konkluderede¹² i juni 2005, at der skulle tilbagebetales 5 mio. EUR. I oktober 2005 godkendte de polske myndigheder overførslen af samtlige aktier (100 %) fra Huta Czestochowa til Ukraines "Industrial Union of Donbass".

De vanskelige forhold på markedet i 2005 medførte, at de fleste støttemodtageres salg blev betydeligt lavere, end prognoserne havde forudsagt. Derfor faldt de fleste virksomheders driftsregnskaber ringere ud end forventet. Ikke desto mindre kunne visse virksomheder trods lavere efterspørgsel sætte priserne i vejret som følge af en bedre forarbejdning af deres produkter. Til trods for nedgangen kunne de fleste virksomheder på grundlag af de foreliggende finansielle resultater fortsætte og fremskynde deres omstrukturingsindsats i 2005.

I 2005 meddelte Polens regering Kommissionen, at den havde til hensigt at ændre alle støttemodtagernes individuelle forretningsplaner for at tilpasse dem til de nye

⁸ Beslutning af 13.09.2006, EUT af 18.11.2006 C280/4.

⁹ Vekselkurs PLN/EUR 4,6595 (gennemsnit for december 2003).

¹⁰ Huta Andrejz og Huta Batory er blevet taget af listen over virksomheder, der modtager støtte, på grund af likvidationsprocedurer.

¹¹ Kommissionens beslutning C(2006) 2093, EUT 2006 C196/23.

¹² Kommissionens beslutning C(2004) 1962.

behov på markedet og de nye erhvervsstrukturer. I denne sammenhæng indledte Kommissionen en forudgående undersøgelse af de ændringer, der var foreslået af MSP, og som hovedsagelig fokuserede på indretning af et nyt varmvalseværk i stedet for en gennemgribende modernisering af det eksisterende. På grundlag af en lukning af det eksisterende valseværk og opretholdelse af kapacitetsniveauet konkluderede Kommissionen, at ændringerne var forenelige med kravene i protokollen, og den besluttede derfor på grundlag af punkt 10 i protokol nr. 8 at godkende ændringerne¹³. Desuden gik Kommissionen ikke videre med undersøgelsen af de ajourførte planer for Huta Bakowa, Huta Labedy og Huta Pokój, men den vil på grund af de mindre ændringer i planerne fortsat føre tilsyn med omstruktureringen på grundlag af de ajourførte forretningsplaner. Kun i tilfældet AHW var Kommissionen endnu ikke i stand til at godkende planen, og der er stadig ikke truffet nogen beslutning herom.

Ifølge de foreliggende oplysninger er forpligtelserne med hensyn til kapacitetsnedskæringer blevet opfyldt i 2005. Den uafhængige vurdering viser, at Huta Bankowa indstillede produktionen på anlægget til fremstilling af middelsvære profiler (60 000 tons) i december 2004, og at anlægget blev nedrevet i december 2005, et år forud for den planlagte dato. Varmvalseværket under MSP-Krakow (700 000 tons), som indstillede driften i 2002, blev definitivt nedlagt i første kvartal 2005. Fra den samme virksomhed blev det meddelt, at anlægget for koldvalsedede plader (650 000 tons) havde indstillet produktionen i december 2005, mens koldvalseværket ved MSP-anlægget i Swietoclowice (36 000 tons) var nedlagt inden december 2005. Mange andre ikke rentable og forældede produktionsanlæg, som ikke var nævnt i protokollen, blev lukket eller nedlagt af støttemodtagerne i løbet af 2005.

På grund af forsinkelser i gennemførelsen af investeringsprogrammet lykkedes det ikke for MSP at fuldende de planlagte ændringer af produktionskapaciteten, som skulle bestå i en modernisering af trådvalseværket i Sosnowiec (200 000 tons) og bygning af et værk til organisk coating af plader i Swietoclowice (100 000 tons).

Den uafhængige vurdering viser, at to af støttemodtagerne måske ikke når at blive rentable inden omstruktureringens afslutning. Den første er AHW, som har været ejet af Arcelor siden september 2005 efter overførsel af aktier fra Lucchini. Ifølge virksomhedens egne prognoser vil den ikke være i stand til at opfylde EU's krav om rentabilitet i 2006. Nyorienteringen af virksomhedens investeringsplan vil ikke gøre det muligt for den at forbedre sin ydelse eller effektivitet væsentligt på kort sigt. Dette er grunden til, at Kommissionen stadig overvejer, hvordan den skal stille sig til de reviderede investeringer. For det andet vil Technology Buzek ikke blive rentabel inden udgangen af 2006. Selv om virksomheden har gennemført en del af sin investeringsplan, er det ikke lykkedes den at sænke omkostningerne eller de samlede forpligtelser.

På grundlag af det ovenfor anførte anbefaler Kommissionen, at alle støttemodtagere intensiverer deres omstruktureringsindsats i de resterende måneder. Den anbefaler især, at de reducerer investeringsomkostningerne, forbedrer arbejdsmetoderne i forbindelse med indkøb og salg og sørger for en fortsat styrkelse af produktiviteten.

¹³ Kommissionens beslutning C(2005) 2687, EUT 2006 C12/2.

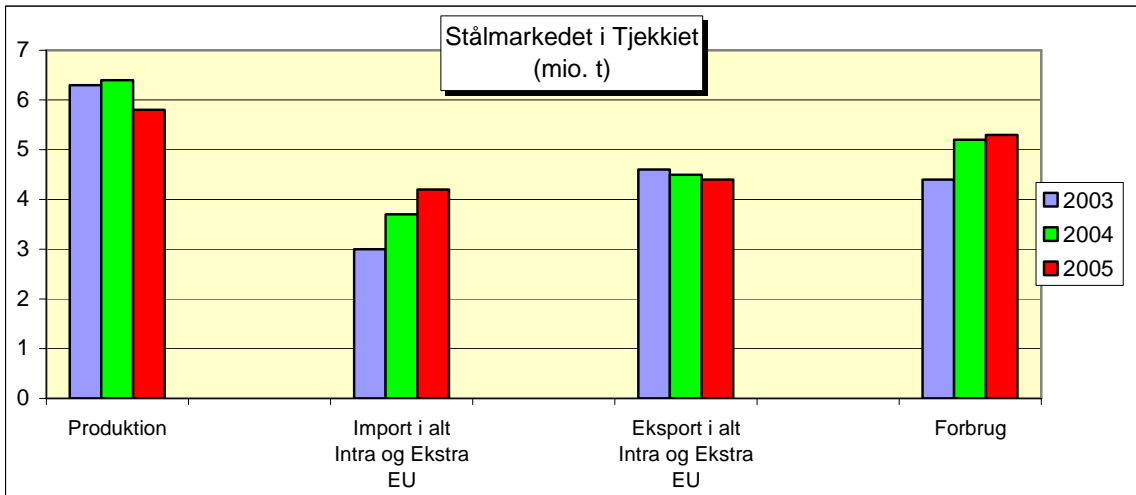
4. OPFØLGNING

Tjekkiet og Polens stærke stålsektorer og disses adgang til EU's marked er betydningsfulde aktiver, som skulle kunne sikre støttemodtagernes succes i de kommende år. De omstruktureringsforanstaltninger, der er fastlagt i omstruktureringsprogrammerne og forretningsplanerne, vil gøre det muligt for støttemodtagerne i Tjekkiet og Polen at koncentrere sig om de nødvendige forbedringer og styrke deres driftsresultater. Derfor er det nødvendigt at gennemføre disse foranstaltninger fuldt ud, så virksomhederne bliver mere modstandsdygtige over for en eventuel økonomisk krise. Dette gælder især for de virksomheder, der som nævnt ovenfor, endnu ikke har klaret at blive rentable.

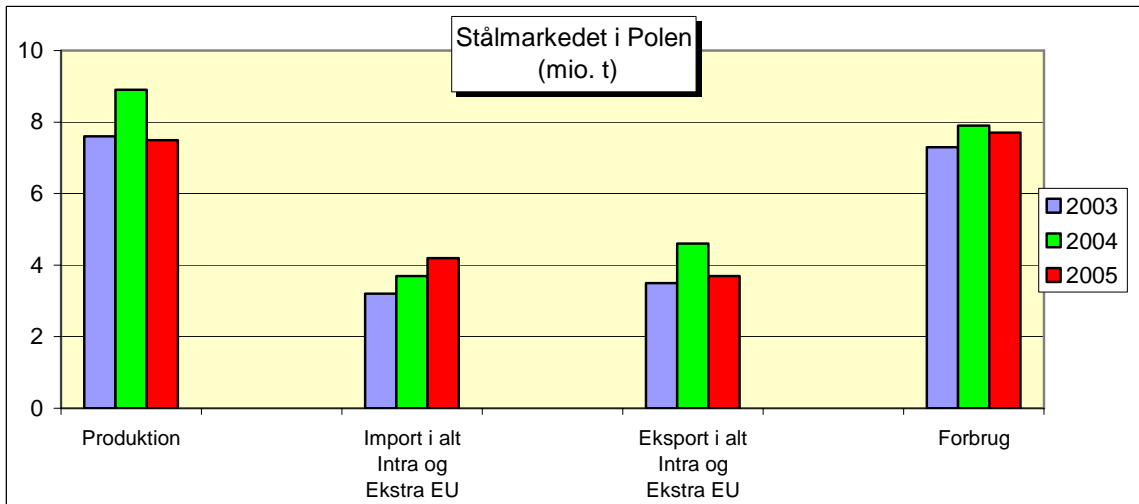
Kommissionen vil fortsat føre tilsyn med gennemførelsen af overgangsforanstaltningerne i snævert samarbejde med de respektive myndigheder og virksomheder. I 2007 vil den foretage en mere omfattende evaluering af de opnåede resultater og bedømme, i hvilken udstrækning de nationale omstruktureringsprogrammer og de individuelle forretningsplaner er blevet gennemført. I denne sammenhæng vil den bl.a. undersøge, i hvor høj grad den tildelte statsstøttes størrelse og relevans svarer til de gennemførte omstruktureringsforanstaltninger. Som tidligere nævnt vil den, hvis resultatet af denne undersøgelse skulle være negativt, opfordre den pågældende myndighed til at kræve tilbagebetaling af passende dele af den udbetalte statsstøtte. En endelig rapport vil blive forelagt for Rådet i 2007.

Kommissionen minder endvidere om, at enhver supplerende omstruktureringsstøtte til de støttemodtagere, der omfattes af protokollen, eller til enhver anden stålvirksomhed, der ikke er omfattet af omstruktureringsprogrammet, ville være uforenelig med tiltrædelsestraktaten.

Tabel 1A

Tabel 1B

Tabel 2

